

Міфле-Чередниченко С.А., викл. вищ. категорії, методист
ВСП «Мелітопольський коледж ТДАТУ»

УКРУПНЕННЯ ДИДАКТИЧНИХ ОДИНИЦЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ФІЗИКИ В КОЛЕДЖІ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ

Анотація. Стаття присвячена пошуку ефективних освітніх технологій, які сприяли б насамперед розвитку мислення студентів вищої школи, та обґрунтуванню позитивних сторін практичного застосування блочної системи викладання фізики в коледжі.

Ключові слова: освітні технології, блочна система викладання, укрупнення дидактичних одиниць.

Сучасний випускник вищого навчального закладу повинен глибоко засвоїти найважливіші ідеї сучасної науки, навчитися самостійно поповнювати знання і активно, творчо користуватися ними. Активізувати пізнавальну діяльність студентів – це насамперед активізувати їх мислення і формувати, перш за все, мотиви навчання.

Стан знань з фізики не можна сьогодні вважати досить задовільним. Знання нерідко залишаються формальними, деякі студенти показують своє невміння самостійно розмірковувати, пояснювати ті чи інші фізичні явища, застосовувати отримані знання на практиці. Ось чому перед нами постала задача пошуку інноваційних технологій, які сприяли б насамперед розвитку мислення студентів вищої школи. Ми познайомилися з різними точками зору на вибір ефективних освітніх технологій для вирішення різних задач навчання і вирішили зупинитися на застосуванні укрупнених дидактичних одиниць як прийнято говорити в дидактиці, інтенсифікувати традиційне викладання фізики через впровадження технології блочної подачі матеріалу в комбінації з елементами інших технологій. Як відмічають дослідники, крупні структури мають більшу стійкість до збереження у часі і швидке проявлення в пам'яті та дозволяють за менший час оволодіти більшим об'ємом знань, а також розвинути мислення студентів.

Укрупнена дидактична одиниця, як клітинка навчального процесу, яка складається з логічно різноманітних елементів, що мають інформаційну спільність, тримає в полі зору студента зв'язки між поняттями, що важливо для розвитку їх мислення. Укрупнене, цілісне оволодіння знаннями дозволяє

подолати зайву розтягнутість у навчанні. Крім вище сказаного, раціональна методична система полегшує прояв зворотних зв'язків у процесах переробки інформації. Там де полегшується виникнення зворотних зв'язків і де досягається якнайбільше різноманіття цих зв'язків, загальна кількість інформації в системі не зменшується, а має можливість накопичуватися і довго зберігатися у пам'яті.

Організуючи перевірку практичного використання блочної системи викладання, ми розробили укрупнені дидактичні одиниці з низки тем програмного курсу фізики, склали опорні конспекти, в яких не тільки зосереджується весь основний матеріал блоків, а й відображаються певні зв'язки між окремими елементами знань. У відповідності з програмою було визначено кількість занять, яка може бути відведена на відпрацювання кожного блоку, а при проведенні кожного заняття у цій системі ми намагаємося вибрати такі методи і прийоми, які максимально б сприяли виконанню всіх задач навчання і, перш за все, задач розвитку фізичного мислення.

Початкове, цілісне ознайомлення з матеріалом блоку відбувається на першому занятті по його вивченню. А коли викладач не повинен кожного заняття думати про необхідність викладення нового матеріалу, він більш раціонально може організувати різні види роботи. Основним принципом блочної системи викладання стає виділення і запам'ятовування основи матеріалу завдяки його багаторазовому повторенню – спочатку через оглядовий розгляд основи по опорному конспекту, потім при поглибленні в процесі відпрацювання; через багаторазове звертання до опорного конспекту в тій чи іншій формі. Особливістю домашніх завдань стає подрібнення, воно задається частинами, хоч початкове знайомство з блоком відбувається на першому занятті по його вивченню шляхом огляду всього матеріалу теми у відповідності з розробленим для даного блоку опорним конспектом. Домашні завдання носять більш творчий характер, опитування перетворюється з контролюючого в навчальне або закріплююче, збільшується питома вага практичної роботи студентів на занятті, питома вага самостійної роботи студентів. Досвід показує, що при даній системі навчання студенти більше розмірковують, більше виконують самостійних розумових дій. Переважним методом ведення таких занять стає жива бесіда, тобто вони перетворюються в семінарські заняття, які виступають цікавою формою активізації розумової діяльності студентів. Живе, безпосереднє обговорення питань, суперечки,

дискусії, розвивають їх мислення, мову, роблять заняття цікавими, сприяють становленню активної особистості.

Таким чином, застосування прийомів укрупнення знань приводить до якісного перетворення цих знань від рівня розрізненості до рівня цілісності. Рух думки при цьому здійснюється нібито по циклам спіралі. Адже, практична перевірка, безумовно, доводить ефективність використання укрупнених дидактичних одиниць у вивченні фізики.

Список використаних джерел: 1. Эрдниев П.М., Эрдниев Б.П. Укрупнение дидактических единиц в обучении математике. – М.: Просвещение, 1986 – 257 с. 2. Ланина И. Я. Формирование познавательных интересов учащихся на уроках физики. – М.: Просвещение, 1985 – 128 с. 3. Иванова Л. А. Активизация познавательной деятельности учащихся при изучении физики: Пособие для учителей. – М.: Просвещение, 1983 – 160 с. 4. Лещова М. Г., Кузнецова Л. М. Блочные викладання навчального матеріалу з фізики. – Х.: Видавнича група "Основа", 2005. – 174 с.

УДК 378.147.88.016

Мунтян С.Г., ст. викладач
Таврійський державний агротехнологічний університет

ПОЗААУДИТОРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ІНШОМОВЛЕННЄВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Анотація. Проаналізовано теоретичні засади іншомовленнєвої підготовки студентів у позааудиторний час й надано узагальнення практичного досвіду організації позааудиторної роботи як складової освітньої технології з іноземної мови.

Ключові слова: позааудиторна діяльність, іншомовленнєва підготовка студентів.

У ході реалізації відповідних сучасних освітніх програм навчально-виховна стратегія кожної конкретної кафедри має бути інтегральним вираженням цілісного поєднання навчального та виховного процесів, адже тоді можуть бути враховані зумовлені специфікою окремих дисциплін особливості процесу навчання й виховання.